

Prezident Ukrajiny Zelenskyj v Pandora Papers

- CZ24 News | 7. března 2022

UKRAJINA: Herce Volodymyra Zelenského v roce 2019 vynesla do ukrajinského prezidentského úřadu vlna hněvu veřejnosti, která tehdy protestovala proti politické situaci, včetně předchozích vůdců, kteří využívali zahraniční společnosti k ukrytí svého majetku. Nyní však vyšlo najevo, že i Zelenskyj a jeho nejbližší okolí měli v té době vlastní síť offshorových společností.

[Tato odhalení pocházejí z dokumentů Pandora Papers](#), z milionu uniklých souborů od poskytovatelů offshorových služeb, které získalo Mezinárodní konsorcium investigativních novinářů (ICIJ) a na jejichž analýze se podílela také redakce investigace.cz.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Z dokumentů vyplývá, že Zelenskyj a jeho partneři v televizní produkční společnosti Kvartal 95 vytvořili od roku 2012 síť offshorových firem. Tehdy společnost začala pravidelně vytvářet obsah pro televizní stanice vlastněné Ihorem Kolomojským, oligarchou, který čelí obvinění z mnohamiliardových podvodů. Dvě z těchto offshorových firem Zelenského společníci využili k nákupu tří prvotřídních nemovitostí v centru Londýna.

Z dokumentů také vyplývá, že těsně před svým zvolením daroval Zelenskyj svůj podíl v klíčové offshorové společnosti Maltex Multicapital Corp., registrované na Britských Panenských ostrovech, svému obchodnímu partnerovi, který se brzy stal jeho hlavním prezidentským poradcem. A navzdory tomu, že se Zelenskyj vzdal svého podílu, brzy došlo k dohodě, která umožnila offshorové společnosti nadále vyplácet dividendy společnosti, která patří jeho manželce.

Část sítě byla řízena s pomocí offshorové poradenské společnosti Fidelity Corporate Services, která byla jednou ze čtrnácti firem, jejichž uniklé dokumenty se staly základem projektu Pandora Papers. Z dokumentů vyplývá, že Zelenskyj a jeho partneři využívali společnosti se sídlem na Britských Panenských ostrovech (BVI), v Belize a na Kypru.

Dva ze Zelenského společníků v offshorové síti, kteří byli rovněž partnery v jeho televizní produkční společnosti, nyní zastávají vlivné funkce. Serhij Šefir je Zelenského nejvyšším prezidentským poradcem, zatímco Ivan Bakanov stojí v čele Bezpečnostní služby Ukrajiny.

Noví sousedé pana Holmese

Není jasné, k čemu většina sítě offshorových firem sloužila, ale částečnou odpověď na tuto otázku lze nalézt na londýnské Baker Street, poblíž sídla slavné fiktivní postavy: Sherlocka Holmese.

Chalfont Court na Baker Street v Londýně. Zdroj: Aubrey Belford/OCCRP

Dokumenty Pandora Papers ukazují, že offshorová společnost byla využita ke koupi bytu na adrese Baker Street 221b, tedy přímo na adrese legendárního detektiva z pera sira Arthura Conana Doylea. Tato oblast je jednou z několika drahých částí Londýna, které si oblíbili zahraniční investoři využívající anonymní krycí společnosti.

Jeden byt se třemi ložnicemi v ulici Glentworth Street koupila v roce 2016 za 1,58 milionu liber (48 milionů korun) společnost SHSN Limited, kterou vlastní prezidentův poradce Šefir. Nedaleký byt se dvěma ložnicemi v budově Chalfont Court na Baker Street, který Šefir koupil v roce 2014 za 2,2 milionu liber (66 milionů korun), byl v roce 2018 rovněž převeden na společnost SHSN Limited.

Z dokumentů také vyplývá, že další akcionář společnosti Kvartal 95, Andrij Jakovlev, získal v roce 2015 byt v hodnotě zhruba 1,5 milionu liber (45 milionů korun) v budově Westminster Palace Gardens, která se nachází kousek od budovy Parlamentu, a to poté, co jeho společnost z BVI koupila jinou společnost z BVI, která danou nemovitost vlastnila.

Manévry uprostřed voleb

Nic nenasvědčuje tomu, že by se Zelenskyj na londýnských obchodech s nemovitostmi sám podílel. Z dokumentů však vyplývá, že byl klíčovým hráčem v jiných částech offshorové sítě.

Centrální postavení má v této síti společnost Maltex Multicapital Corp., která nikdy v minulosti nebyla se Zelenským spojována.

Nyní však vyšlo najevo, že do roku 2017 byl Maltex rozdělen rovným dílem mezi skořápkové společnosti patřící Zelenskému, Jakovlevovi a bratrům Serhiji a Borisi Šefirovým. Ivan Bakanov, další partner společnosti Kvartal 95, který nyní působí jako šéf ukrajinské tajné policie, byl beneficentem jiné společnosti, která působila jako zmocněnec a správce vlastnictví společnosti Maltex čtyřmi zmíněnými muži.

Zelenskyj spolu se svou ženou vlastnil čtvrtinu Maltexu prostřednictvím firmy Film Heritage registrované v Belize. V roce 2019, v zápalu Zelenského volební kampaně, však společnost Film Heritage převedla své vlastnictví společnosti Maltex na jinou společnost, kterou vlastnil Serhij Šefir, budoucí hlavní asistent prezidenta. Dokumenty o převodu připravil Jurij Azarov.

Tato transakce poskytla Zelenskému určitý odstup od offshorové sítě a zároveň ho nic nestála.

„Akciový certifikát prokazuje, že přijímající strana nezaplatila žádné peníze. Vlastnictví tedy bylo pouze převedeno z jednoho jména na druhé,“ uvedl Martin Woods, konzultant v oblasti finanční kriminality, který dokumenty pro OCCRP prověřoval.

Zhruba o šest týdnů později podepsal stejný právník další dokument, který stanovil, že Maltex bude nadále vyplácet dividendy Zelenského společnosti Film Heritage – přestože již ve společnosti nevlastní žádný podíl.

Dokumenty Pandora Papers neobsahují podrobnosti o výši případných výplat dividend ani o tom, kolik jich mohlo být vyplaceno. Podle online registru majetkových přiznání úředníků byla od roku 2019 jediným skutečným vlastníkem společnosti Film Heritage Zelenského manželka Olena Zelenská, což znamená, že veškeré následné platby by plynuly jí.

Poradce pro finanční kriminalitu Woods uvedl, že převod akcií byl možná „šarádou“, jejímž cílem bylo skrýt podíl ve společnosti Maltex a zároveň na něm vydělat. Zelenskyj se o Maltexu nezmínil v žádném ze svých veřejných majetkových přiznání, včetně toho podaného za rok 2018, kdy ještě vlastnil 25 procent společnosti.

Při takovém uspořádání „skutečný vlastník dosadil jinou osobu, aby jednala jako jeho zástupce a předstírala, že je akcionářem. Osoba provádějící převod si chce ponechat akcie a prospěch z nich, ale nechce, aby ostatní lidé věděli, že se jedná o takovou situaci.“ uvedl Woods.

V odpovědi na otázky zaslané novináři pracujícími na projektu Pandora Papers společnost Fidelity potvrdila, že je registrovaným zástupcem společnosti Maltex Multicapital Corp., ale uvedla, že Zelenskyj není v současné době vlastníkem ani beneficentem žádné společnosti pod její správou.

„Současný ukrajinský prezident není naším klientem ani nemá žádné vlastnické či jiné postavení v žádném subjektu pod naší správou,“ uvedla společnost Fidelity.

Širší síť

Dokumenty Pandora Papers obsahují také podrobnosti, které částečně potvrzují širší obvinění z offshorových machinací vznesená proti Zelenskému a jeho partnerům během voleb v roce 2019.

Během kampaně proporošenkovský poslanec Arieiev tvrdil, že Zelenskyj a jeho partneři byli příjemci offshorové sítě společností, které obdržely 41 milionů dolarů v platbách, jež pocházely z Privatbanky, ukrajinského finančního ústavu, který údajně vyraboval oligarcha Kolomojskyj.

Arieievova obvinění byla podrobně popsána v grafu, který zveřejnil na Facebooku a který ukazuje

složitou síť transakcí mezi vrstvami společností se sídlem v offshorových rájích včetně BVI, Kypru a Belize. Graf ukazoval, že peníze proudily z banky přes řadu zjevně pouze formálních subjektů do společností, které údajně vlastnil Zelenskyj a jeho společníci.

Ariev svá tvrzení tehdy nedoložil žádnou dokumentací. Dokumenty Pandora Papers však část jeho tvrzení potvrzují: deset společností, které údajně obdržely peníze, skutečně patřilo Zelenskému a jeho partnerům. Takové informace dosud nebyly nikdy veřejně dostupné.

Nové dokumenty však nepotvrzují Arievovo tvrzení, že offshorové společnosti obdržely finanční prostředky od Kolomojského Privatbanky. Poskytují pouze kusé informace o tom, jak se peníze pohybovaly v offshorové síti Zelenského a jeho partnerů. Finanční toky, které jsou z dokumentů patrné, zřejmě souvisejí s jejich podnikáním v oblasti televizní produkce, jejímž klientem byl Kolomojskyj.

I když Zelenskyj prosazuje svou antioligarchickou kampaň, někteří o jeho upřímnosti nadále pochybují. Patří mezi ně i Ruslan Rjabošapka, kterého Zelenskyj v roce 2019 vybral jako nejvyššího státního zástupce v zemi, ale počátkem roku 2020 ho z této funkce sesadil. Rjabošapka pro OCCRP uvedl, že se domnívá, že se tak stalo kvůli tlaku oligarchy Kolomojského.

„Prezident by neměl vlastnit offshorové společnosti. Obecně jsou offshorové společnosti špatné, ať už je vlastní prezident, nebo ne,“ řekl Rjabošapka.

Přesun peněz do offshorových společností označil za ukrajinskou „starou tradici“, protože země byla vnímána jako nebezpečné místo, kde „neexistuje právní stát“. Ale přesto dnes využívání takových společností vyvolává podezření z „daňových úniků nebo legalizace špinavých peněz. To je podstata offshorových společností,“ řekl.

Sledujte nás na Telegramu: t.me/cz24news

Autor: Nina Kodhajová

[ZDROJ](#)